

SZARVAS és VIDEKE

TARSADALMI ES KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Közzellem.

A husvét, melynek hangulatában e sorokat írjuk, ünnepi parabolául ezeket adja elének: az igaz eszméket nem lehet megölni, mert „kitör az és a koporsóból is eget kér.”

Az örök remény és bizalom jeleként ujul meg ez ünnep, mert az emberiség soha sem vesztheti el reményét egy jobb jövő iránt. S ha szabad a nagy eszmékkal szembe állítani kis dolgokat, úgy közügyeink jövőjében való hitünk nemcsak hogy el nem vesztet, hanem napról-napra fokozódik és izmosodik. Igaz, községünk sorsa a nagy kérdések szempontjából kis dolog, de nekünk ez nagy, ebben összefoglalva látjuk minden jóra való polgár törekvését és tárgyát.

Ez a tudat pedig kevés erőteljességgel jelentkezik még: a közszellem gyöngye és fejletlen. Ennek megújodni és feltámadni kell. Le kell ráznia a közönyt, a sivárság ölé terhet, volna hozzá erőnk, csak erély és kitartás kell.

Sajnos, nem nőttünk ki a kicsinyes felfogásból. Sokunk nem akarja észrevenni, hogy egy, két évtized milyen átalakító hatással járt, hogy a régítől eltérő egészen más helyzetet, jövőt és célt teremtettek a változatos viszonyok. Nem veszik észre, hogy községünket nem lehet a régi Prokrustis ágyba beleszorítani.

Nem bizunk eléggé erőnkben. Nincs meg az a duzzadó önérzet, a mi nagy tettekre lelkesít, a mi erőfeszítésre indít. E helyett kicsinyesnek tartjuk viszonyainkat, hivatásunkat és

jövőnk. Ezért nem merünk s félve ingadozón teszünk egy-egy lépést előre. Szinte ijedezünk a nagysággal természetszerűleg együttjáró feladatok viselésétől s szinte visszahúzódnunk egy-egy nagyobb lépéstől, mely községünket előbbre viszi.

Lakosságunk közszelleme e bénító nyomás alól alig bontakozik ki. Csak népszaporodásunkat tekintjük s már ennek is meg kell győznie, hogy falusi jellegünk és kicsinyes viszonyaink programjából kinőttünk.

Pedig — mi tagadás benne — közviszonyaink olyan keretek közzé szorulnak, a mely mintha kicsinyes lenne.

Pedig a régi keretből kinőttünk. Igényeink és szükségleteink megváltoztak. A tömeg törvényei érvényesülnek. A következtetéseket ebből kell levonni. Kicsinyes szempontokból nagy dolgokat nem lehet teremteni, apró eszközökkel eredményt elérni nem lehet.

S hogy hasonlattal éljünk, ha valamely lokális kereskedés országos, majd nemzetközivé lesz, akkor az apparátus, az eljárás, a cél egészen más, mint az üzlet kezdő időszakában. A kis polgári szellemet modern világnézetnek kell fölcserélni, magasabb, áttekintőbb irányzattal vezérelni.

Ha a régi szellem érvényesül, lekötö a köz-törekvéseket, elkedvetlenít, lobasztja a munkavágyat, az ambíciót. Ha új, friss szellem leng, akkor képesek vagyunk nagyra, a haladásra.

Ilyen szellem képes maradandót, hasznosat

alkotni. A mi ezzel ellenkezik, visszavet, leköt bennünket.

Modern, erőnk és hivatásunk tudatában levő közszellemnek kell lengedezni közéletünkben, a maradiság, avult konzervativizmus helyett, mert községünk nagyra hivatottságát csak ez képes előre vinni.

Ennek a közszellemnek kellene nálunk végtére feltámadni és közéletünkre termékenyítőleg hatni.

Az lenne azután a feltámadásnak igaz ünnepe.

De remélhetjük-e azt, a hol nemcsak koncepciók hiányzanak; de nagy részben az akarat is.

Tespedünk közviszonyaiból régen kinőtt intézményekkel, falusias felfogással.

Ilyen helyzetben várjuk mi közszellemünk nagy metamorfózisát?

Ne várjuk, hanem aludjunk.

HIREK.

— **A folyó évi ujonczozás** Szarvason e hét folyamán a következő eredménnyel fejeztetett be. — Előállított három koros ztályban 797 legény. Ebből besoroztatott a közös hadseregbe 226, a honvédség ujoncz jutalékába 3. Póttartalékba helyeztetett 47. fegyverképtelen volt 104 vissza helyeztetett 354. Megjegyzendő, hogy az ujonczlétszámnak 60%-át szarvasi fiúk adták.

— **Társadalmunk egyik kedvelt alakja** K u t k a Elek a M. Á. V. szarvasi osztálymérnökségének főnöke, e hó 14-én d. u. előbb mellét törrel több helyen megsebezte, majd pedig lakásának udvarán levő kutba

SZARVAS és VIDEKE TÁRCZAJA.

A leányalbumokról.

Nem minden leánynak van hozománya, de emlékalbuma az mindgyiknek van. Ifju udvarló és sürgős adósságtól szabadulni vágyó völegény-jelölték ugyan inkább a hozományra s apanázsra kíváncsiak, de az eladó leányokkal járó ezen kedves mellékletekhez csak az emlékalbumon át lehet eljutni.

Ezek a plüsbé kötött és riktó festményekkel díszített albumok voltaképpen arra valók, hogy a leányok azzal próbálják ki, a hozzájuk közeledő ifju urak szellemességét. És azért szerfölött tanácsos, ha az életbe lépő fiatal ember a divatos nyakkendőn, s mokingon és lakktopánon kívül egy csomó szellemes aforizmával és szépen csengő verssel látja el magát, a melyeket szükség esetén minden habozás nélkül rögtönözve ír le az elébe tett emlékalbumokba s biztosítsa magát a felől, hogy távozása után a bájos kisasszony elragadtatva fogja róla mondani:

— Okos fő, kellemes ember!

A mely fiatal ember a gyakorlati élet ezen szűk ségleteivel nincs fölszerelve az okvetetlen valami sületlenséget fog írni a kisasszony emlékkönyvébe, vagy sablonos lesz. A sablonos emléksorok éppen azért majdnem minden emlékalbumban bőven fellelhetők.

A legsűrűbben ez a kedves versike díszíti az emléklapokat:

Legszebb virág a netelejts!
Engem rózsám el ne felejts!

Nem kevésbé ismerős ez az operettbeli melódia:

„A szerelem rózsalánca
Kösse össze szívünket!”

De vannak ezenkívül minden emlékkönyvben eredeti művek is, a melyek élénken bizonyítják, hogy mi az illető urnak, a ki az emlékkönyvben szellemeskedik — a polgári foglalkozása.

A bankhivatalnok például így szellemeskedik.

A szerelem oly prima váltó,
Mely egyszer végre csak lejár,
Boldog a férfi, kinek a szive
Önben elfogadót talál.

Az orvos sem tagadja meg magát s nem egyszer megeskik, hogy önmagának ír receptet, ha emlékalbumot tesznek elé. Ime!

Megírom önnek ísztelt nagysád
Hogy szegény szívem nagybeteg!
És Krebótnál, Opiumnál
Ön jobban gyógyíthatja meg!

Az ügyvéd is rendszerint a maga nyelvén ír ha emlékalbumot tesznek elé s nem egyszer megeskik, hogy csupa szórakozottságból bélyeget is tesz az írására melyet körülbelül így stilizál:

Mélyen tisztelt nagysád!
Szívemnek tekintetes bírāja!

Ezuttal szívem a vádlott, bocsássa hát meg hogy

én magam lehessen védője. A vádlott összes bűneit e szóban foglalom össze: „szeret.”

A vádlottnak ezer oka volt e bünbe esni, kérem a vádlott fölmentését és megmentését.

Eme mutatványokból is látható, hogy csakugyan madarat a tolláról, embert pedig a stílusáról lehet megismerni. Ámbar az emlékalbumban található irodalmi művek nagyon sűrűn Goethe, Heine, Petőfi vagy más tehetséges írók stílusát dicsérik.

Zavarban levő fiatal emberek ugyanis nagy előszeretettel kéri kölcsön a nagy írók szellemességét és ezeket vakmerően továbbítják az emlékalbumokban mint sajátjaikat.

A két X-en tul elvesztik az emlékalbumok az aggódo lányoknál jelentőségüket. Megeskik, hogy a fiatal ember a konvencionális udvariasság okáért maga kéri a kisasszonytól a gráciát, hogy az emlékkönyvbe írhasson. Az pedig czélzással így válaszol:

— Ugyan kérem, sohse írjon. Hanem tudja mit? Amit írni akar, azt inkább beszélje el az édes mamának.

Hanem az ifju bakfisek és felső leányiskolai növendékek életének bearanyozója és poetikus emléke marad mindég az emlékalbum és azért azt tőlük rossz néven senki sem veheti, hogyha ezzel támadnak meg minden feljükk közeledő emberi lényt:

Írjon kérem az emlékkönyvembe!

vetette magát, hol szörnyet halt. Elhunyt alkalmából tisztársai az alábbi gyászjelentést bocsájtották ki: A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének hivatalnokai kara szomorodott szívvel jelenti szeretett kartársuknak K. utka Elek magy. kir. államvasutak szarvasi osztály nénökének 1898. évi április hó 14-én történt gyászorv. elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 16-án d. v. 3 órakor fognak a rom. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen utain! Szarvas, 1898. április hó 15-én.

— **A szarvasi főgimnázium** az 1848-iki törvények szentesítésének félszázados jubileumi ünnepét e hó 16-án tartotta meg. Az ünnepély — a díszteremben — d. e. 9 órakor Hymnus elénekülésével vette kezdetét, ezután Benka Gyula igazgató-tanár ur lépett az emelvényre s nagy lelkesedéssel szólott az 1848-iki eszmékről s azok megvalósításáról, majd felolvasta az április 11-ikét ünnepek kimondó törvényt, s az ifjúságot hazafiasságra buzdító szavaival végezte be beszédét. Utána Szűcs János VII. oszt. tanuló szavalt el Szász Károlynak „50 év előtt” című költeményét, majd Sárkány Imre tanár, a történelem tanulságából merített eszmékben gazdag felolvasását tartotta meg. Végül Horváth Béla VIII. oszt. tanuló szavalt el pályadiját nyert ódáját. Befejezésül az egész tanuló-ifjúság a Szózatot zengte el.

— **Botozó tanító.** Sajnos, ismételve jelezniünk kell, hogy tanyai tanítóink egyike ellen a szarvasi kir. járásbíróhoz feljelentés érkezett azért, mert egyik növendékét bortal elverte. Sajnosan kell megjegyeznünk, hogy az idén ez már a második eset, s még sajnósbab az, hogy egy tanító ismét átlépte fegyelmi jogát; azt hisszük, egy tanítónak fegyelmi joga még sem terjedhet ki annyira, hogy egyik-másik növendékét bortal betegé verje.

— **A szarvasi iparos ifjúság** e hó 11-én az „Árpád” szálloda dísztermében fényesen sikerült táncestélyt rendezett.

— **Április 11-ike,** mint az 1848-iki törvények szentesítésének félszázados ünnepe községünkben a lehető legcsendesebben múlt el, semmi féle ünnepélyesség nem volt sehol, az utcák zászólódást nem öltöttek, mindössze a piactéren 3 épületen lengett a nemzeti lobogó; háláadó, illetve emlék isteni tisztelet csak is az izraelita imaházban volt.

— **A szarvasi izrael. hitközség** háláadó isteni tisztelettel ünnepelte meg az 1848-iki törvények szentesítésének 50-iki évfordulóját. Április 11-én a teljesen kiváltságított templomban Klein Adolf rab'oi helyettes ur néhány mély érzeléssel elénekelt zsolt'orok után megható imát mondott a királyért, a király neéért és az uralkodó családjáért. A nagy számban megjelent hitközségi tagokra e magasztos ünnepély mély benyomást gyakorolt.

— **Öngyilkosság.** Frankó András szarvasi gazda e hó 14-én reggel, megunt életét, önkéntesül végeztetett, a mennyiben kertjének e gyilk. akácfájára felkötötte magát.

— **Utcza seprés.** Községünk fővezáját, ha az idő arra való, az ut kaparók szombatonként felseprik, ez ellen nincs is ellenvetésünk, csak azt bátorkodunk megjegyezni, hogy vajjon ol'vétel en reggeli 7 és 8 óra között kell-e az utcát sepreni és pedig akkor, midőn a lakások szellőztetése végett az ablakokat kinyitják. Nem lehet-e e seprést valamivel korábban végeztetni?

— **Éber rendőrségünk** észre tudja venni, ha valamely k'oromban egy-két polgár ember gyenge huszonegyest játszik, s kapva kap az alkalmon, hogy tiltott szerencsejáték által elkövetett kihágás miatt, a törvény nevében az egy-két hatosból álló kasszát lefoglalja, de azt nem látja, hogy a piactéren az építendő iparcarnok tégláinak árnyékában, fiatal suttyó legények egész délutánonként nyílt ferblit játszanak. Vagy a piactér t'án nem nyilvános hely, s így ott meg van engedve az, mi a kocsimákban nincs megengedve.

— **Házasság.** Vitalis Soma fiatal törekvő szarvasi kereskedő e hó 11-én a fogarasi rom. kath. zárda templomában esküdtött örök hűséget szeretett arájának, Perdi Juliskának. Felhőtlen boldogság legyen kísérőjük ez életben.

— **Ur Isten, minék a lány?** Ezt a végső és keserű kérdést intézte egy szelet papíron Horváth Sándor méntelepí katoná, a kit még februárban Békés-Szent-Andrára vezényelték s a ki ott nagyon beletalált nézni egy ottani szép leány szemébe. De szerelmét nem viszonozta a leány, ezért aztán a nekibuzult legény felakasztotta magát a méntelepí istálló egy lonsára. Nagy részvéttel, katonai pompával temették el a szerelem halottját.

— **Betöréses lojás.** Karancs János kir. járásbírósi aljegyző urnak, a szappanos zugban levő villáját a múlt héten feltörték, s a villában volt összes elemelhető tárgyakat elvitték. Csendőrségünknek sikerült Buzás András, Buzás Mihály és Lestyán Pál szemé-

lyében a tetteseket kinyomozni, kik is tettüket beismerték, s az elemelt tárgyakat mind előadták. A nyomozat során beismerték azt is, hogy a múlt év őszén, Réthly Sándornak maczóéri gunyhóját szintén ők törték fel.

— **Szarvas legrégibb** s a jobbágy korszakra emlékeztető modorban épített Jókai Mór-utcai Medvegy-féle házat bontották le e héten, e ház, mely egy század viharjaival s két nagy árvízzel képes volt megküzdeni; kénytelen volt lerokkadni a kőművesek csákányainak csapása alatt azért, hogy egy új s szebb épületnek adjon helyet.

— **A zivatarok megfigyelése.** A meteorológiai m. kir. országos intézet igazgatósága, miként a múlt évben, úgy az idén is azzal a kérelemmel fordul a vidéki nagyközönséghez, hogy aki kedvet érez a csekély fáradsággal járó és igen tanulságos zivatar-megfigyeléshez, lépjen be az intézet önkéntes zivatar-megfigyelői közé. A vállalkozás semmi különös megterheléssel és éppen semmi anyagi áldozattal nem jár, a mennyiben a megfigyelők nyomtatott, egyszerű utasítással és kellő számú portómentes levelező lappal látatnak el, a melyeket kellően kitöltve időnkint postára adnak. A megfigyelés eredményei évről-évre külön kiadványban dolgoztatnak fel, a melyből minden egyes rendszeren működő megfigyelő egy-egy ingyen példányt kap. Ezek a kiadványok természetesen a megfigyelők névsorát (állását lakóhelyét) is tartalmazzák. Az 1896-iki évkönyv még a nyár folyamán megjelenik s ezt is megkapják az újonnan belépő megfigyelők. Megfigyelő bárki lehet, a ki a természetű tüneményeket érdeklődéssel szemléli, nyáron át otthona körül tarózkodik, távolléte idejére pedig megbízható helyettes talal. Különösen az állandóan falun, tanyákon, erdőkben lakók sziveskedjenek jelentkezni minél számosabban ezen tisztán tudományos ügy előmozdítására. Jelentkezésre elegendő egy egyszerű levelezőlap (A m. kir. orsz. meteor. int. Tek. Igazg.-nak, Budapest, II. Fő-utca 6. sz.), mely az észlelő (olvasható) nevét, foglalkozását, lakóhelyét (utolsó postáival) tartalmazza.

— **Kiszagzdák tanulmányutja.** A földművelésügyi miniszter megengedte, hogy a falusi kiszagzdák es gazdák örök a vármegyei gazdasági egyesület által szervezett kisebb csoportokban meglátogathassák a vidékükhöz legközelebb eső állami ménésbirtokot. A kirándulók csoportokat a gazdasági egyesület szervezi, a meglátogatni kívánt ménésbirtok igazgatóságának (Mezőhegyes, Kisbér, Pábolna, Fogaras) a kirándulást és a résztvevők számát is bejelenti és ha a ménésbirtok részéről nincs akadály, a kirándulás napja megjelöltetett, a csoportot utnak indítja. Az utiköltségeket a gazdasági egyesület előlegezi és a földművelésügyi miniszter megtéríti, ellátást pedig díjtalanul kapnak a kirándulók a ménésbirtokon. Az egyes ménésbirtokok a különböző időszakokban kisebb-nagyobb csoportokat (20—100 egyén) láthatnak el, a fogarasi ménésbirtok azonban éjjeli szállást nem tud adni s így ezt csak a környékbeliek látogathatják meg, kik egy nap alatt meglátogathatnak. A kirándulásoknak akkor van alkalmas ideje, ha az illető ménésbirtokon folyik a mezei munka, de esetleg télen is történhetik az állattenyésztés szempontjából kirándulás. A földművelésügyi miniszter ez ügyben részletes rendeletét megküldte a vármegyei gazdasági egyesületnek és gazdaköröknek is, hogy az érdekeltek kellő tudomást szerezhessenek a falusi gazdáknak adott ezen kedvezményről.

Irodalom.

„1848.” A Jókai-Bródy-Rákossi-féle 1848-nak 16/20 füzetet kaptuk ma kézbe. A füzetek a szabadságharc legérdekesebb eseményéről tájékoztat ad: az orosz betörésről, Buda ostromáról és a szerencsétlen segesvári csatáról. Az orosz betörés egy vad nep vad tette, Buda ostroma egy lángeszű hős elsőrendű diadala. Amaz túzó politikai hevunkról, emez egy árulónak kiáltott hős honszeretéről beszél. S a segesvári völgy... Ki ne tudná, miről emlékeztet az? — Az a völgy erekllyetartó, drágább aranyal, drágább igazgyöngynél... ott fekszik Petőfi Sándor... Csillaghullás napja volt az, a melyen ő meghalt... Az az este gyászfátyolt terített az egész hazára... Az a nap csódot mivelt, halhatatlanná tett egy megölt embert, dugszaggal egy szegény nemzetet, s annak szegény, chező, vézna diáknak, kicsapott színésznek, lángelkű költőnek a nevében nagyobb kincsessel ajándékozta meg a nemzetet, mint a minő volt annak idején a mesés Corvina-könyvtár, Mátyás remek palotái és függő kertjei... A kinek lehellete él ma a mi hazánk levegőjében... S a fiatal hős mellett ott az öreg hadvezér. A ki a lovagostorával harczol, soha sem huzza ki kardját, épen mint Napoleon, ki Párisból vezeti svájci hadjáratát. A kis Bem is lovagostorával vágja ki magát, ha körül fogják, lovagostorával foglalja vissza ágyait, midőn az orosz katonák elvitték azokat, közéjük lép, végig vág rajtuk azzal a kis fonott korbáccsal: „Canaillie, die soud menve kanouen!”

Ezekről a csodaemberekről irt legendák vannak ebben az öt füzetben. Bem, mint Petőfi idegen volt, az szarmata lengyel, emez tót és rác szülő: ivadéka, s mégis midkettő a magyar szabadság öröklirű bajnoka, a gyöngye, csunya emberek, a magyarok első dalái azzal a ve-gyészszel együtt, a kit Bőtös, mikor nála tanári állást kért, a hadügyminiszterhez utasított „Mert a tanár is katonának áll! ön katoná volt s most tanárnak akarna menni. Az nem lehet!” Görgői katonának ment, s a magyar szabadsárcz fővezére lett belőle. A csodafér-fiak e könyvét, legendáikat minden magyarnak ismernie kell, annál is inkább, mert történetünket egy hozzájuk hasonló csodaember mondja: Jókai Mór. — A könyvre előfizetheti Révai Testvérek Irodalmi Int. R.-T.-nál Budapest, Váci-ut 1., s bármely hazai könyvkereskedésben. Az egész munka 30 füzetben teljes és egy füzet ára 30 kr. Az egész mű díszkötésben 12 frt, velin-papíron 15 frt s egy frtos részletre is kaphatn.

— **Amerikai mezőgazdaság.** Félézendeig tartó tanulmányutat tett Észak-Amerikában a chikagói kiállítás idején Szilassy Zoltán, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkára s ez alkalommal szerzett tapasztalásairól 350 oldalas kötetben számol be. Az volt a célja Szilassy utazásának, hogy meglássa, megfigyelje az erőforrásait annak a hatalmas versenyháznak, melylyel a magyar mezőgazdaság minden ága évtizedes, folyton fokozódó küzdelmet folytat, sajnos: nagyon kedvezőtlen viszonyok közepette. Es Szilassy jól meglátott, jól megfigyelt mindent, tanúság reá a könyve. Nem ugynevezett „komoly” szakmunka ez, tünve statisztikával holt adathalmazzal és dagadó filozofémákkal, hanem egyszerű s értelmes elmondása annak, amit egy tisztán látó szakértő szem észrevesz, és érdemes dologként följegyez. Ennek következtében a vasos könyv, amelyben el van mondva mindaz, ami a magyar gazdaság Amerikából érdekelheti, mindvégig érdekes és főként tanulságos olvasmány. Aki ezt akönyvet végig-nézi, megismeri az amerikai gazdaság egész vonalán azokat a kisebb-nagyobb eszközöket, amelyek az eredményekben egygyéforra, képessé teszik Amerika mezőgazdaságát hódító munkájára az egész világon. Sokat és nagyon sok felét tanulhat a magyar gazdaközönség Szilassy Zoltán kitűnő könyvéből és azért ajánljuk, hogy minél többen olvassák el s használják föl a belőle folyó tanúságukat. A könyv ára, melyet számos szép kép is díszít négy forint; megszerezhető a „Köztelek” szerkesztőségében (Budapest, IX. Üllői-ut 25.).

— **„Pillangó”** című társadalmi és művészeti éleczlap 11. száma megjelent, az illusztrációk vételkednek a külföldi lapok legszebb rajzaival, a szöveg-tartalom mindig das és decens. Az állandó alakok közül különösen kedvelt lett: Tiket Lajos a sportvigécz; a ki éleczlapirodalmunkban ez idő szerint még nem akadt párjára. Hozzáértő sportsmanok ötletes riportjaiban mindig találnak józú, kacagtató sport olvasmányokra. Moskovits Abris a szomatori zsidó bíró adomái és Lici a politikus bakfis csevegéseit megszerette a közönség. A „Pillangó” egy-egy kötete a legszebb díszes lesz minden száon asztalnak. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhiv.: Budapesten, Teréz-körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negydedre egy forint. Mutatványt kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

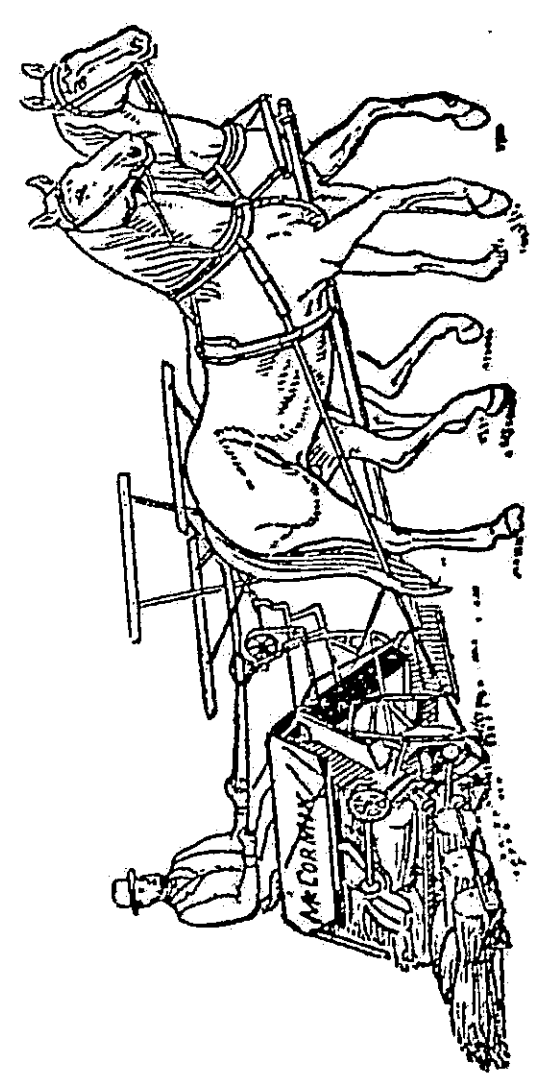
— **Az első magyar általános biztosító-társaság** márczius 14-én tartotta a közgyűlését Csekonics Endre gróf v. b. t. t. elnöklése mellett. Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy a végremény, a melyet elértek, csak középszerűnek mondható ugyan, de a zárószámából a társaság üzletének új szerzeményekkel való olyan tekintélyes meggyarapodása tünik ki, a melyet — a társaság állandó haladása mellett is — örvendtek fölle: dülésnek lehet nevezni. A közepes végreménynek oka az elemi biztosítási ágakban szenvedett, szinte példátlan mértékű és sokaságu károokban van. A tűz- és szállítmány osztálybeli díjbevétel az 1896. évi 5,822 941 forint 78 krajczárral fölemelkedett 6,083.116 forint 76 krajczárra. A jégbiztosítási ágazatban 1,590.319 forint díjbevétel volt, vagyis 152.381 forinttal több mint az előző évben. Nagy és igen örven detes eredménye volt az üzletszerzés munkájának, különösen az életbiztosítási ágazatban; az elmúlt évben az új szerzemény 19,219.438 forint volt, vagyis 2,239.690 frttal több, mint 1896-ban. Így tehát a társaság az üzletszerzés minden terén szembetűnő sikereket ért el. A társaság külvivóségei nagyobb összeget tesznek ki 1897-ben mint az előző esztendőben, a mi az általános kedvezőtlen gazdasági állapotokban s különösen a múlt évi rossz termédben leli a magyarázatát. A jégoztálynál 447,932 frtnyi tetemes veszteség volt. A jégvizlet, ugyszólván állandó megrontója a nagy gondnal és munkával elért jó eredményeknek. Ebben az üzletágban tehát gókeres reformra van szükség. Ezt sikerült is az igazgatóságnak elérnie, a nélkül, hogy a díjak a gazdaközönségre nézve terhesebbek legyenek mint eddig voltak: ez pedig a vszontbiztosítás útján lehet kerekztülvinni. A tisza jövedelem 615.913 frt 39 kr, a melyből, a különböző javadalmasok levonása után, egy-egy egész részvényre 160 frtot fizetnek ki. A külön tartalékba 63.567 forintot helyeznek. Az osztalék kifizetése — a holnapi márczius 15-iki ünnep miatt — csak márczius 16-ikán kezdődik. Bejelentette ezután az elnök, hogy Lévy Henrik báró vezérigazgató a hajlott korára való tekintettel, erről az állásáról lemondott. A közgyűlés Lévy bárónak jegyzőkönyvileg mond köszönetet a hosszú éveken át tanúsított buzgal-máért; hasonlóképp lemondott Giczey Samu főlügyelő

bizottsági tag is, Bittó Kálmán és Jális Kálmán választmányi tagok pedig meghaltak. — A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, az igazgatóság javaslatait elfogadta és a fölmentvényt minden irányban megadta. Megválasztották ezután a tisztkarba a következőket: elnök Csekonibis Endre gróf, alelnök Nádasdy Ferencz gróf; választmányi tagok: Andrassy Gyula gróf Bánffy György gróf, Burchard-Béla-vári Kourád Berzeviczy Albert, Deutsch Sándor, Giczey Samu, Karányonyi Jenő gróf, Német Tiber, Nikolics Fedor báró, Schneller Pál lovag, Schönsberger Nándor báró, Szegedy György, Sutanyi Géza, Uchritz Zsigmond báró, Teleszky István, Wenckheim Frigyes gróf, Zselenczky Róbert gróf; igazgatósági tagokká lettek: Harkányi Frigyes báró, Jenev Lajos, Ormódy Vilmos, Schossberger Zsigmond báró, Zichy Nándor gróf; a felügyelőbizottság tagja: Bathányi Géza gróf, Hajó: József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Radvánszky Géza báró. A választás után az igazgatóságnak és az összes vezetőségnek Thuróczy György részvényes mondott köszönetet az elért fényes eredményekért s ezzel a közgyűlés véget ért.

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.
Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF

Mo Cornick
ARATÓ GÉPEK
a legjobbak a világon
kéveketők és marokrakók
Mo Cornick fukszálók
eredeti amerikai
készülékcsatlakozók, szénage-
relyék és széná forgatók
legújanyosabb beszerze-
hetők
MÜLLER és WEISZ
üzégnel Budapestben,
VI., Gyár utca 66.

7-16

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsaplógép-készletek egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá jargány-csaplógépek, hore-csaplók, tisztító-rostálók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szőnyeglyítók.

"COLUMBIA-DRILL"
legjobb sorvetőgépek, boronálók, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malacok, egytemes acélszélők, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1000.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott össznyereménye a következő:

korona		korona	
1 jutalom	à 600,000	1 nyeremény	à 25,000
1 nyeremény	" 400,000	7 "	" 20,000
1 "	" 200,000	3 "	" 15,000
2 "	" 100,000	31 "	" 10,000
1 "	" 90,000	67 "	" 5000
1 "	" 80,000	3 "	" 3000
1 "	" 70,000	432 "	" 2000
2 "	" 60,000	763 "	" 1000
1 "	" 40,000	1238 "	" 500
5 "	" 30,000	90 "	" 300

31700 nyeremény à 200 kor. 3900 nyeremény à 170 kor. 4900 nyeremény à 130 kor. 50 nyeremény à 100 kor. 3900 nyeremény à 80 kor. 29000 nyeremény à 40 kor., összesen

50.000 nyeremény
13.160,000 korona összegben.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIÓ KORONA.

BIHARI EDE
Magy. Kir. szabadalmazott

osztály sorsjáték
főelárusító helye.

Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beküldése ellen (postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet
egy egész 6.— frt egy fél 3.— frt egy negyed 1.50 frt egy nyolczad —.75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A húzás-jegyzéket mindjárt a húzás után felosztítás nélkül beküldöm.

Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával meghízott főelárusítónak

BIHARI EDE BUDAPEST,
Kerepesti-ut 20.
beküldeni.

Legnagyobb nyeremény
legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 KORONA
A nyeremények részletes boosztása a következő.

Készpénzben fizelendő	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyor. à	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben. **13.160,000**
melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A második nagy magy. kir. osztály sorsjáték nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból **50,000**
sorsjegyre **nyeremény**

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan ismertes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseiknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig: egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.—frt " fél " " " " 3.— " " negyed " " " " 1.50 " " nyolczad " " " " —.75 "

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főarudánkban az I. magy. kir. osztály sorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500, és 300 koronás nyereményt nyertek főarudánkban. melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztály-sorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátéknál hangoztatott azon többszöri figyelemztetésünkre, hogy röviddel az első osztályu húzás előtt az első osztályu sorsjegyek elkelnék; és igazank is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhattuk.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenesetre azonban legkésőbb

április hó 21-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és Társa
a m. kir. szab. osztály sorsjáték főelárusító

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Első magyar általános biztosító társaság Budapest.

I. Tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Negyvenedik évi zarszámla 1897. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítványbiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után	1.049,740	20,000	—	—	—	—	—
Függőben maradt károk tartaléka	175,175	—	—	—	—	—	—
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával	236,345	—	—	—	—	—	—
Járadalmi adó és bélyegilletékek	124,821	—	—	—	—	—	—
Postabérek	51,774	—	—	—	—	—	—
Adakozások közhasznú célokra 5,246 frt 28 kr. tartalék levonása után	958	—	—	—	—	—	—
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	551,215	—	—	—	—	—	—
Behajthatatlan követelések leírása	9,829	—	—	—	—	—	—
A viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül	2,000,000	—	—	—	—	—	—
1897. évi nyereség	—	—	—	—	—	—	—

VAGYON.

Mérlegszámla 1897. december 31-én.

TEHER.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítványbiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Eltulajdonított értékek takarékpénztárak- és bankoknál	1,570,374	—	—	—	—	—	—
3,351,800— Magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os korona-értékű záloglevelek	1,951,201	25	—	—	—	—	—
1,470,000 frt Magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os talajjavítási és szabályozási záloglevelek	1,429,575	—	—	—	—	—	—
1,000,000— Pesti magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek	493,750	—	—	—	—	—	—
500,000 Egyesült budapesti fővárosi 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek	244,375	—	—	—	—	—	—
424,800— Budapesti fő- és székács 4 ¹ / ₂ -os korona-kölcsön kötvény	208,638	—	—	—	—	—	—
7942 drb Magyar-francia biztosító részvény-társasági részvények	794,300	—	—	—	—	—	—
1084 drb Bécsi biztosító társ. részvények	281,840	—	—	—	—	—	—
15,000— Pesti Lloyd társ. részvények	15,000	—	—	—	—	—	—
A fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok	38,471	53	—	—	—	—	—
1897. évi nyereség	—	—	—	—	—	—	—

Első magyar általános biztosító társaság Budapest.

III. Tűz-, szállítvány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Harmadötödik évi zarszámla 1897. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítványbiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények díja	276,206	74	—	—	—	—	—
Visszaváltott kötvényekért	19,854	61	—	—	—	—	—
Halálosok után kifizetett kárösszeg	1,050,907	92	—	—	—	—	—
Lejárt kiházasítási tőkékért	1,242,827	21	—	—	—	—	—
Kiházasítási biztosításoknál halálosok kivételében díj-visszatérítés	20,671	99	—	—	—	—	—
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	241,653	24	—	—	—	—	—
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	229,137	60	—	—	—	—	—
Évjáradékokért	105,379	19	—	—	—	—	—
Visszabiztosítási díjak	118,928	96	—	—	—	—	—
Bélyegilleték	94,827	42	—	—	—	—	—
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti- és egyéb költségek	234,507	15	—	—	—	—	—
Tiszti fizetések	86,068	75	—	—	—	—	—
Járadalmi adó	6,458	68	—	—	—	—	—
Orvosi díjak	43,169	62	—	—	—	—	—
Szerzési és díjbehajlási költségek	328,579	86	—	—	—	—	—
Kisorolt biztosítások tartaléka	15,090	—	—	—	—	—	—
Behajthatatlan tartozások leírása	14,550	74	—	—	—	—	—
Díjtartalék az év végén	31,393,283	83	—	—	—	—	—
1897. évi nyereség	—	—	—	—	—	—	—

VAGYON.

Mérlegszámla 1897. december 31-én.

TEHER.

I. Tűzbiztosítás.		II. Szállítványbiztosítás.		III. Jégbiztosítás.		IV. Egyéb bevételek.	
forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
Értékpapírok	23,396,007	79	kr	ugyanis	—	—	—
405,000 Kor. n. 6. magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os korona-értékű 91 frt 50 krajával	52,200	—	—	—	—	—	—
33,700 frt magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 121 frt 50 krajával	40,345	50	—	—	—	—	—
6,473,500 frt magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os záloglevelek 68 frt 50 krajával	6,376,397	50	—	—	—	—	—
6,393,000 frt magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os talajjavítási és szabályozási záloglevelek 97 frt 25 krajával	6,217,192	50	—	—	—	—	—
1,418,000 Kor. n. 6. magyar földhitelintézet 4 ¹ / ₂ -os korona-záloglevelek 68 frt 50 krajával	704,137	50	—	—	—	—	—
929,500 frt magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os zálogl. 100 krajával	929,500	—	—	—	—	—	—
68,000 frt magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os községi kölcsön-kötvényei 100 krajával	68,000	—	—	—	—	—	—
101,000 frt magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os községi kölcsön-kötvényei 100 krajával	101,000	—	—	—	—	—	—
800,000 frt magyar kereskedelmi bank 4 ¹ / ₂ -os községi kölcsön-kötvényei 100 krajával	800,000	—	—	—	—	—	—
139,000 frt magyar közp. takarékpénztár 4 ¹ / ₂ -os zálogl. 100 krajával	139,000	—	—	—	—	—	—
742,000 frt magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 100 krajával	742,000	—	—	—	—	—	—
29,500 frt magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 100 krajával	29,500	—	—	—	—	—	—
123 frt 50 krajával	123	50	—	—	—	—	—
Magyar jótékonysági bank 4 ¹ / ₂ -os községi kölcsön 5 darab nyereségkönyv 22 krajával	110	—	—	—	—	—	—
280,000 frt magyar jótékonysági bank 4 ¹ / ₂ -os községi kölcsön 100 krajával	280,000	—	—	—	—	—	—
2,467,400 frt magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 100 krajával	2,467,400	—	—	—	—	—	—
1,689,500 frt magyar kir. államvasuti osztálykölcsön 4 ¹ / ₂ -os kötvények 100 krajával	1,689,500	—	—	—	—	—	—
97,400 frt magyar kir. keleti vasuti államkölcsön 5 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 120 krajával	117,387	—	—	—	—	—	—
190,800 frt magyar kir. 4 ¹ / ₂ -os aranykölcsönök 121 krajával	194,305	50	—	—	—	—	—
6,514,000 frt magyar kir. államvasuti osztálykölcsön 4 ¹ / ₂ -os kötvények 100 krajával	6,514,000	—	—	—	—	—	—
Besztercebánya-brezovai és piski-vajdahunyadivasi vasuti els. kötvény	930,445	67	—	—	—	—	—
40,000 frt magyar kir. államvasuti osztálykölcsön 4 ¹ / ₂ -os papírtartalék (május-november lejárt) 101 krajával	40,700	—	—	—	—	—	—
510,945 Lira 75 c. olasz 5 ¹ / ₂ -os államkölcsön és kamatai	227,284	12	—	—	—	—	—
Tulajdonosi csoportok értékpapírjai: 62,000 frt magyar kir. államvasuti osztálykölcsön 4 ¹ / ₂ -os kötvények 100 krajával	62,000	—	—	—	—	—	—
1897-ben esedékes kamatok és elszámolt pénzküldemények	252,522	76	—	—	—	—	—
Jótékonysági kölcsönök	192,430	24	—	—	—	—	—
Kötvény-kölcsönök	3,187,628	60	—	—	—	—	—
Visszabizt. kötvény-kölcsönök	8,420	60	—	—	—	—	—
A központ tartozása folyó számlán	205,670	90	—	—	—	—	—
Vezér- és főigényelők és mások tartozásai	774,542	70	—	—	—	—	—
1897. évi nyereség	—	—	—	—	—	—	—

Budapest, 1897. december hó 31-én
Kaczvinsky János, életbiztosítási könyvvivő.
Az igazgatóság: Szende Károly, a központi könyvezés főnöke.
Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormody Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.
 A fenti zarszámlákat és mérlegelést megvizsgálván, azokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fenti és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találjuk.
 Budapest, 1898. március hó 4-én.
A felügyelő bizottság: Gróf Batthyány Géza, Giczey Semu, Hajos József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond.